

Αριθμός απόφασης: 19/2016

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Συγκροτήθηκε από τη Δικαστή Ευαγγελία Ψαράκη, Εφέτη και το Γραμματέα Ηλία Στεργιόπουλο

.....

Ο ενάγων με την από 9.1.2012 και με αριθμ.πρωτ.23/2012 αγωγή του ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Χανίων ζήτησε όσα αναφέρονται σ' αυτήν.

Το Μονομελές Πρωτοδικείο με την αριθμ.210/2014 οριστική απόφασή του δέχτηκε την αγωγή. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται το εναγόμενο με την από 31.3.2015 και αριθμ.πρωτ.60/2015 (αρ.κατ.εφ.132/28.4.2015) έφεσή του με πράξη ορισμού δικασίμου αυτή που αναφέρεται στην αρχή της απόφαση.

.....

Με το Ν.4223/2013 προβλέφθηκε η επιβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) και δη στο άρθρο 1 αυτού ορίζεται « 1. Από το έτος 2014 και για κάθε επόμενο έτος επιβάλλεται Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) στα δικαιώματα της παραγράφου 2 του παρόντος, σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή κάθε είδους νομικές οντότητες την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους. 2.Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. επιβάλλεται στα εμπράγματα δικαιώματα της πλήρους κυριότητας, της ψιλής κυριότητας, της επικαρπίας, της οίκησης και της επιφάνειας επί του ακινήτου..... Εξαιρετικά, επιβάλλεται και στο δικαίωμα της νομής ή οιονεί νομής, της κατοχής,.....» , στο άρθρο 2 αυτού « 1. Υποκείμενο του ΕΝ.Φ.Ι.Α. είναι κάθε πρόσωπο ή οντότητα του άρθρου 1, ανάλογα με το δικαίωμα και το ποσοστό του, και ειδικότερα:α) Αυτός που αποκτά δικαίωμα σε ακίνητο από οποιαδήποτε αιτία, από την ημερομηνία σύνταξης του οριστικού συμβολαίου κτήσης ή από την ημερομηνία τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται δικαίωμα ή καταδικάζεται ο δικαιοπάροχος σε δήλωση βουλήσεως.... γ) Ο κληρονόμος και ειδικότερα: αα)ββ) Ο εξ αδιαθέτου κληρονόμος, εφόσον δεν έχει δημοσιευθεί διαθήκη μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους....ζ) Ο νομέας επίδικου ακινήτου.Αν το ακίνητο εκنيκηθεί με τελεσίδικη απόφαση, ο ΕΝ.Φ.Ι.Α., που καταβλήθηκε, δεν επιστρέφεται....3. Ο πλήρης κύριος υποχρεούται στην καταβολή του συνολικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το ακίνητο κατά το ποσοστό συνιδιοκτησίας του....8. Για την εφαρμογή του ΕΝ.Φ.Ι.Α ακίνητα που δεν ιδιοχρησιμοποιούνται από το υποκείμενο του ΕΝ.Φ.Ι.Α θεωρούνται αυτά τα οποία εκμισθώνονται ή παραχωρούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο σε τρίτο. Τα ακίνητα που δεν εμπίπτουν στο προηγούμενο εδάφιο θεωρούνται ιδιοχρησιμοποιούμενα...», κατά δε τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 του Ν. 4223/2013, όπως αυτή ήδη τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παρ. γ αρ. 5 του Ν 4254/2014: «Μετά το άρθρο 54 του ν. 4174/2013 προστίθεται νέο άρθρο 54Α που έχει ως εξής:

«Άρθρο 54Α Υποχρεώσεις τρίτων για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων.

1. Είναι αυτοδικαίως άκυρη κάθε υποσχετική ή εκποιητική δικαιοπραξία με την οποία συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται, από οποιαδήποτε αιτία δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν

δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης, με το οποίο πιστοποιείται ότι το ίδιο ακίνητο, με τα ίδια στοιχεία, περιλαμβάνεται στη δήλωση Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλει, ή νόμιμα απαλλάγει από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο και έχει καταβάλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλάγει από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη. Αυτοδικαίως άκυρος είναι ο συμβολαιογραφικός τίτλος και για τη σύνταξη κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού..

3. Εάν δεν είναι δυνατή η επισύναψη στο συμβολαιογραφικό έγγραφο του πιστοποιητικού του ΕΝ.Φ.Ι.Α. της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού για τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη, επισυνάπτεται για τα υπόλοιπα έτη το πιστοποιητικό του άρθρου 48 του ν. 3842/2010 (Α` 58) με το οποίο πιστοποιείται ότι το ίδιο ακίνητο, με τα ίδια στοιχεία, περιλαμβάνεται στη δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας (Φ.Α.Π.), καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλει το Φ.Α.Π. για το συγκεκριμένο ακίνητο και ότι έχει καταβάλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις του Φ.Α.Π. ή έχει ρυθμίσει το Φ.Α.Π. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα προηγούμενα έτη...

5. Είναι απαράδεκτη η συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου εμπράγματης αγωγής επί ακινήτου, πλην της μονομερούς εγγραφής υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης ή της άρσης κατάσχεσης, αν δεν προσκομισθεί από τον υπόχρεο σε ΕΝ.Φ.Ι.Α., το πιστοποιητικό των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου αυτού.»

Η τελευταία αυτή διάταξη, περί απαράδεκτου της συζητήσεως εμπράγματης αγωγής, που είναι προφανές ότι είναι φορολογικής φύσης, θίγει, παραβιάζει και έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (Ε.Σ.Δ.Α.) και τις διατάξεις των άρθρων 17, 20 και 25 του Συντάγματος (δικαίωμα της ιδιοκτησίας, δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας και αρχή της αναλογικότητας).

Ειδικότερα, στο άρθρο 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος, το οποίο συμφωνεί και με το άρθρο 6 παράγραφος 1 της ΕΣΔΑ, κατοχυρώνεται το θεμελιώδες δικαίωμα του πολίτη για παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια, αποτελεί δε θεμελιώδη αρχή του κράτους δικαίου. Οι δικονομικές λεπτομέρειες που είναι επιτρεπτό να καθορίζει κάθε κράτος μέλος της Ένωσης δεν επιτρέπεται να καθιστούν πρακτικώς αδύνατη ή δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών. Εξάλλου, στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ που κυρώθηκε μαζί με τη Σύμβαση με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 53/1974 (ΦΕΚ Α` 256) ορίζεται ότι «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπόμενους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύϊ νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων».

Με τις διατάξεις αυτές με τις οποίες κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, αναγνωρίζεται παράλληλα η εξουσία των Κρατών προς επιβολή φόρων και θέσπιση μέτρων προς εξασφάλιση της καταβολής τους. Τα Κράτη διαθέτουν ευρύτατη εξουσία ως προς τον προσδιορισμό των φόρων και τους τρόπους εισπράξεως τους κατ' εκτίμηση των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων τους.

Ομως, εφόσον η επιβολή φορολογίας αποτελεί επέμβαση στην περιουσία του προσώπου, πρέπει η σχετική ρύθμιση να αποτελεί μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του δημοσίου συμφέροντος και των επιταγών προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων υπό την έννοια της ύπαρξης αναλογίας μεταξύ χρησιμοποιούμενων μέσων και επιδιωκόμενων σκοπών, ενόψει μάλιστα και της, κατά το χρόνο θέσπισης της ως άνω φορολογικής διάταξης, ιδιαίτερας δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας (συνεχούς μείωσης μισθών και συντάξεων και επιβολής αλληπαλλήλων φορολογικών βαρών επί εισοδημάτων και περιουσιών). Ο οικονομικός φραγμός, που τίθεται από τις παραπάνω διατάξεις, ήδη σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας υπό το φως των σημερινών δυσχερών οικονομικών συνθηκών, που βιώνουν οι πολίτες που φέρουν το βάρος αυτών, ουσιαστικά στερεί αυτούς της απλής δυνατότητας προσφυγής στο δικαστήριο. Το απλό ταμειακό συμφέρον, που προκύπτει, δεν συνιστά λόγο γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, για τον οποίο θεσπίζεται η παραπάνω διάταξη ως αναγκαία προϋπόθεση του παραδεκτού κάθε εμπράγματης αγωγής. Ενώ, δεν φαίνεται να υπάρχει καμία αναλογία, που επιβάλλεται να τηρείται, μεταξύ του νομοθετικά προστατευόμενου δικαιώματος του ατόμου και του σκοπού που το νομοθέτημα εξυπηρετεί.

Επομένως, η παραπάνω ρύθμιση συντελεί απλά σε άνιση μεταχείριση των πολιτών του, από το ίδιο το κράτος, που τίθεται σε πλεονεκτική θέση έναντι αυτών, εξασφαλίζοντας πρωταρχικά και κύρια το δικό του δημοσιονομικό οικονομικό συμφέρον, συρρικνώνοντας το ατομικό δικαίωμα των πολιτών του σε εύκολη πρόσβαση στα δικαστήρια, την οποία θα έπρεπε να εγγυάται και όχι να χρησιμοποιεί τη Δικαιοσύνη και την ευχέρεια προσφυγής σε αυτήν ως μέσο πίεσης για την τακτοποίηση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών.

Επιπλέον, η επιβολή φόρου ακίνητης περιουσίας, παράλληλα προς υφιστάμενους άλλους φόρους, δεν πρέπει να θίγει τον πυρήνα του δικαιώματος της ιδιοκτησίας και δεν πρέπει να εξαρτά το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του πολίτη να προσφύγει στη Δικαιοσύνη από τις συγκεκριμένες φορολογικές του υποχρεώσεις. Διαφορετικά θα ελλοχεύει ο κίνδυνος ο υπερχρεωμένος ιδιοκτήτης να μην είναι σε θέση να προσκομίσει το ως άνω πιστοποιητικό και η εμπράγματη αγωγή του με την οποία ζητεί να προστατεύσει το δικαίωμα της κυριότητάς του, που του παρέχει άμεση, απόλυτη και καθολική εξουσία πάνω στο ακίνητο (άρθρα 973 και 1000 του ΑΚ), θα πρέπει να μην εκδικασθεί για λόγους μη ουσιαστικούς, αφού το δικαστήριο δεν θα υπεισέρχεται στην ουσία της ένδικης διαφοράς και έτσι ο πολίτης θα στερείται ουσιαστικά της εξουσίας να απαγορεύει απόλυτα κάθε επέμβαση τρίτου στο ακίνητό του χωρίς την άδεια του και θα βρίσκεται εκτεθειμένος και απροστάτευτος απέναντι στην αυθαιρεσία του οποιουδήποτε καταπατητή.

Εν κατακλείδι, δεν θα μπορούσε μια καθαρά φορολογικού χαρακτήρα διάταξη, που δεν αφορά στην προστασία των συναλλασσομένων σε σχέση με τα ακίνητα ή δεν επιδιώκει την παροχή δικαστικής προστασίας, να αποτελεί ειδική διαδικαστική

προϋπόθεση μιας εμπράγματης αγωγής και προαπαιτούμενο προκειμένου να εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας.

Άλλωστε, στόχος της δίκης πρέπει να είναι πάντοτε η έκδοση απόφασης επί της ουσίας και οι διαδικαστικές προϋποθέσεις πρέπει να έχουν σκοπό να εξασφαλίσουν την ομαλή και απρόσκοπτη ροή της διαδικασίας και να αποτελούν εγγυήσεις ορθής δικαστικής απόφασης (βλ Ολ. ΣΤΕ 601/2012 ΝΟΒ 2012.376, Ολ. ΣΤΕ 3087/2011, Ολ Ελ. Συν 2006/2008, ΑΠ 293/2014, ΑΠ 1164/2009, ΑΠ 205/2006 Α δημοσίευση ΤΝΠ Νόμος, ΕΔΔΑ απόφαση της 2.12.1985, Svenska κατά Σουηδίας, αριθμ. 1 1036/84, απόφαση της 14.12.1988, Wasa κατά Σουηδίας, αριθμ. 13013/87, απόφαση της 16.1.1995, Ricardo Travers κατά Ιταλίας, αριθμ. 15117/89, Νικόλαος Νίκας Πολιτική Δικονομία Ι σ. 415).

Με τον πρώτο λόγο της έφεσης του το εκκαλούν παραπονείται ότι η αγωγή έπρεπε ν' απορριφθεί ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 54^Α παρ.5 του Ν.4174/2013, επειδή δεν προσκομίστηκε από τον ενάγοντα το πιστοποιητικό καταβολής ΕΝΦΙΑ, για το παραδεκτό της συζήτησης.

Η διάταξη του προαναφερόμενου άρθρου, σύμφωνα με όσα στη μείζονα σκέψη αναφέρθηκαν έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τα άρθρα 17,20 και 25 του Συντάγματος, καθώς και με το άρθρο 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ και επομένως δεν πρέπει να εφαρμοστεί.

Συνεπώς το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο το οποίο όμοια έκρινε και δεν απέρριψε την αγωγή ως απαράδεκτη, δεν έσφαλε και για το λόγο αυτό ο πρώτος λόγος της έφεσης πρέπει ν' απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος.